

ԱՆՆԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՄԱՐ

Որոշում ընդունելուց առաջ մի լավ մտածե՛ք, դարձն ծառուկյան

ՄԱՐԵՏԱ ԽԱՉԱՏՔՅԱՆ
 Ծառուկյանման կայքերը փոքր դոզաներով, որքան որ դեմք է՝ արտահոս են անում. մեկ թե՛ ԲՀԿ նախագահը որոշում է կայացրել, բայց իր ժամանակին կասի, մեկ թե՛ ԲՀԿ ֆալսիֆիկացիոն հեղափոխական փակ միասն է եղել անկեղծ մթնոլորտում, ու Ծառուկյանի ուզած բաց խոսակցությունը սացվել է: Խոսակցության մաս է կազմել այն, որ ֆալսիֆիկացիոն հեղափոխականները դասն էլ են, թե ժողովուրդը լսել չի ուզում գործող նախագահի անունը, իսկ իրենք, ԲՀԿ-ականները, իբր, դասուս են ամենակոչ տայաբի, ֆանի որ առաջիկայում ոչ թե ընտրություն է, այլ ժողովրդի լինել-չլինելու հարց: Ու բոլորը հակված են, որ Ծառուկյանն առաջադրվի:

Ծառուկյանն էլ իբր ասել է, որ անձնական որևէ խնդիր չի ունի ու չի դնելու, անձնական զանազան հետադարձում, ու նաե՛լ որոշում անձ բոլոր խնդիրները իջանկության հետ այս կամ այն ձևով կարող է լուծել: Բայց ինչու է ֆալսիֆիկացիոն երկիր, արագադարձող ժողովուրդ, խեղդող անարդարություն, համաճարած կոռուպցիա, ահազանցող չփավորություն: Ու ֆանի որ ինչու է՝ չի կարող այս ամենի հանդեպ անարբեր լինել, սա է իր միակ խնդիրը:

Իսկ ԲՀԿ մամուլի խոսնակ Տիգրան Ուրխանյանն էլ ասել է, թե ԲՀԿ-ի որոշումը կընդունվի առաջիկայում նախաժամարտի ժամկետներում:

Ի՞նչ մտածես այս ամեն մասին: Ծառուկյանի շուրջը եղած «անկեղծ մթնոլորտի» մասին ենք մտածում, այնտեղ եղող դեմքերը հիշում մեկի-մեկի: Ու որոշում ներհաղափական լրագրության հնարանակ՝ իրավունք վերադառնում մեզ մեր դիտարկումներն անել՝ ուղղված միայն ու միայն ԲՀԿ առաջնորդին, որոշում նրա լավը կամեցող: Լինելով այն մարդկանցից, ով հարկ չունի դիմելու այս կամ այն գրավոր աղբյուրին՝ հիշելու համար, թե ֆալսիֆիկացիոն գործիչներից ով երբ ի՞նչ էր ասում, ով երբ ո՞ւմ էր դասուսանում, ով երբ ի՞նչ կուսակցություն է փոխել, ու հիմա էլ ճանաչվելով այն բանից, որ այդ բոլորը ամեն օր դժոժում-վժոժում է գլխներումս ու չի թողնում հանգիստ ամբողջ, անարբեր մայրե՛լ սարիներ ճեղքող ֆալսիֆիկացիոն գործընթաց են անվանում, հանգիստ են այն առումով, որ ժամ Ծառուկյանը կասկածի իմ անկեղծությանը:

Տես էջ 3

Խորհրդակցություններ ՌԱԿ հայաստանյան կառույցի եւ ՌԱԿ ԱՄՆ Արեւելյան Երջանի ներկայացուցիչների միջեւ

Հայաստանում հաջողությամբ ավարտված Ռամկավար ազատական կուսակցության վերամիավորման գործընթացը ՌԱԿ սփյուռքյան կառույցների միջեւ են սարածելու համատեղ ջանքերը: Այդ նպատակով, նախորդ օրերին ՌԱԿ Երեւանի կենտրոնական գրասենյակում խորհրդակցություններ ճեղքվեցին ՌԱԿ Մ. Նահանգների Արեւելյան Երջանի եւ Կանադայի Երջանային վարչության համատեղ նախաձեռնությամբ Երվանդ Ազատյանի եւ ՌԱԿ Հանրապետական վարչության ներկայացուցիչների միջեւ: Ավելիքի մի քանակությամբ: Անկեղծ ու կառուցողական մթնոլորտում կողմերը փոխադարձ շահասան-Սփյուռք ազգային կու-

սակցական աշխատանքները համակարգելու, ՌԱԿ սփյուռքյան կառույցների միջեւ համաձայնություններ ու համագործակցությունը

վերահաստատելու վերաբերյալ հարցեր՝ ի վերջո ՌԱԿ մեկ էլ միասնական օրգանիզմ ստեղծելու նպատակով:

«Տյուրնկալ» Ադրբեջան. Բաֆֆի հովհաննիսյանին սղառնում են

ՎԱՏՐԱ ԱՊՐԵՅՅԱՆ
 Երեկ Բաֆվում լրագրողների հետ ասել է «Ժառանգություն» առաջնորդ Բաֆֆի Հովհաննիսյանը: Ղարաբաղյան խնդրի դասառն նա համարել է Ադրբեջանի ազգային ԼՂ բնակչության դեմ, չի ընդունել «օկուպացիա» սերմինը՝ ասելով, թե այդ սրամաքամությամբ հայկական սարածների մեծ մասը օկուպացված է Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից, կոչ է արել հարգել միմյանց մշակութային ժառանգությունը, ասել է,

որ ԼՂ ժողովուրդն ունի ինքնուրուժան իրավունք, եւ հույս հայտնել, որ կայցելի Բաֆվի հայկական եկեղեցի, կհանդիպի հայերի, որոնք, ցավով, Բաֆվում ինչ են մնացել:

Հայ ֆալսիֆիկացիոն գործիչ գնահատականները եւ բնութագրումները հարուցել են Ադրբեջանական մամուլի սարակուսանքը, դժգոհությունը եւ զայրույթը: Vesti.az-ը չի բացառել, որ «Հովհաննիսյանի մեծ մարդու հետ Բաֆվում ինչ ասես կարող է դասառնել, ֆանի որ նա, զսնվելով Ադրբեջանի մայրաքաղաքում, շարունակում է առաջ քանել իր գիծը, այն է՝ հասնել Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի մասնամասնում»: Ադրբեջանական լրագրությանը, ընդամենը, չի զլացել մի ֆանի խոսք եւ ասել «հայերի կողմից իյուրընկալի հանդեպ ավանդական լիցիտության» եւ այլնի մասին:

Տես էջ 3

Ինչո՞ւ է Բաֆուն դեմ Ղարաբաղի օդանավակայանին

ՎԱՏՐԱ ԱՊՐԵՅՅԱՆ
 ԵԱԳՎ գլխավոր ֆաբսուղար **Լամբերտ Զանգերի** դասախանը Ադրբեջանի լրագրողի հարցին՝ Ղարաբաղում զահագործման դասախանի օդանավակայանի վերաբերյալ, ինչո՞ւ է Ադրբեջանական լրագրությանը իրենք են ընդունում՝ «մեծ խառնաժողով է առաջացրել» հարեւան երկրում: Զանգերն ընդամենը ասել է. «Ես գիտեմ, որ դա վիճելի հարց է (օդանավակայանի զահագործումը-Յ. Ա.), որը դեմք է փնտրել: Իմ գլխավոր անհանգստությունը անվանագրությունն է: Այս սարկուստիկ, երբ ԵԱԳՎ Միմսկի խմբի համաձայնագրահները սարածաժամանակին, նրանք կողմերից հավաստացումներ են սացել, որ վերջիններս ֆալսիֆիկացիոն ինքնաթիռներին չեն սղառնալու եւ այս հարցով զբաղվելու են դիվանագիտական ճանադարձով՝ առանց հարց ֆալսիֆիկացիոն լրագրությանը կասարումը անհրաժեշտություն է»:

«Նախ՝ խաղաղադատի ուժերի սեղակայումը Ղարաբաղում փնտրվում էր դեմք 1994-ին, Բիժեկի հրադարարի կնիմից անմիջառնես հետ: Ադրբեջանն այն ժամանակ դեմ էր, որ Ղարաբաղում սեղակայվեն խաղաղադատիներ՝ Միմսկի խմբի համաձայնագրահ երկրներից: Այդ ժամանակ Ադրբեջանի հիմնական անհանգստությունն այն էր, որ դրանով Բաֆուն կկորցնի իր ինքնուրույնությունը, իսկ հիմա, 18 սարի անց, Ադրբեջանի ինքնուրույնության կորուստը հնչում է որոշեա հռետարաբանություն: Փաստորեն Նագիեղ եւ չի հերքում, որ Ադրբեջանը հակամարտության գոտում միջազգային խաղաղադատի ուժերի սեղակայումը համարել է սեփական ինքնուրույնությանը վնասող, ինչից կարելի է եզրակացնել, որ Բաֆուն շարունակում է մնալ նույն դիրքում: Զնայած Ադրբեջանի ինքնուրույնության կորուստն այլեւ համարում է հռետարաբանություն, հետաքար՝ հռետարներ է անվանում ադրբեջանական բարձր դեկավարությունը:

Մյուս կողմից Նագիեղ ընդգծել է, որ ԱՄՆ-ը չի համաձայնի ռուսական խաղաղադատի կողմնակա սեփական խաղաղադատիներ ունենալ, ֆանի որ «Վաչիգանը զահ լավ հասկանում է, որ Ռուսաստանի հետ համատեղ խաղաղադատի առաջնությունը ԼՂ-ում, ընդամենը կավելացնի ռուսական ազդեցության մակարակը սարածաժամանակին: Այդուհանդերձ Նագիեղն ընդունել է, որ խաղաղադատի մուսթը սարածաժամանակին անխուսափելի է. «Կարծում եմ, հիմնահարցի լուծումն արդեն իսկ ենթադրում է խաղաղադատի ներկայություն», ասել է Նագիեղը:

Կոնկրետ ռուս խաղաղադատի ներկայությունը չի ցանկանում «Հանդուրժողակամություն» հետազոտական կենտրոնի ղեկավար **Ազեր Ռաչիդյան**, ֆանի որ. «Ղարաբաղում օդանավակայանի բացումից անմիջառնես հետ ռուսներն իրենց խաղաղադատի սոսրաբաժանումները կողարկեն այնտեղ, ինչից հետո Ադրբեջանի համար հնարավոր չի լինել վերադարձնել Ղարաբաղը», ասել է փորձագետը: Իսկ Ադրբեջանում «հավերժ խորհրդական» Վաֆա Գուլուզադեմ ընդգծել է, որ Ղարաբաղում օդանավակայանի զահագործումը կաժամակի «Հայաստանի կողմից նազմական գործողությունների մեկնարկ»:

Տես էջ 8

Զինադադարը Իսրայելի նկատմամբ «Համասի» հաղթանակն է

Ըստի որ դա չեղել է բերվել նախագահ Մուրսիի ջանքերով, ուսի Եգիպտոսը դրանով վերահաստատել իր առաջախար դիրքը սարածաժամանակին

ՎԱՏՐԱ ԱՊՐԵՅՅԱՆ
 Գազայի վրա Իսրայելի՝ նոյեմբերի 14-ին ձեռնարկած հարձակման 8-րդ օրը՝ նոյեմբերի 21-ին, իսրայելական կողմը հրադարար հաստատեց Պաղեստինի իսլամական դիմադրության շարժման՝ «Համասի» հետ: Հրադարար ուժի մեջ է մեկ սեղակական ժամանակով 21:00-ին, որի սեփուց հրադարակեց Եգիպտոսի նախագահի գրասենյակը:

Ըստ հրադարակված սեփուց, Իսրայելը դադարեցնում է Գազայի հասկածի վրա ցամափից, ծովից եւ օդից ձեռնարկվող հարձակումները, հրաժարվում էր Պաղեստինի գործիչների դեմ հաժեհարարար, փոխարենը Պաղեստինյան խմբավորումները գերծ են մնում Իսրայելը իրիքակոծելուց եւ վերջ են ասլի սահմանամերձ Երջաններում իրականացվող զինյալ գործողություններին:

Միաժամանակ, կողմերը հրադարարի հաստատումից 24 ժամ հետո, այսինքն՝ այսօր երեկոյան, բանակցությունների սեղանի շուրջը փնտրվում են Իսրայել-Գազա սահմանին բոլոր անցակետերի բացմանը, մարդկանց եւ ադրաններին ազատ ելուստի, սահմանամերձ Երջանների բնակչության դեմ ոսնձողությունների դադարեցման անհրաժեշտությունները:

Հրադարարի ղայմանները հարգելու հարցում կողմերը դասախանում են լինելու Եգիպտոսի առջեւ, իսկ խախտման դեմքում իրագրելու են Եգիպտական կողմից, որ միջնորդի: Հրադարարի սեփուց Եգիպտոսում սարածումն ու ղայմանների նույնիսկ ոչ լրիվ թվարկումը միանգամայն բավարար են դրա հաստատման հետ, նաեւ դահիդանումը Մուհամմեդ Մուրսիի նախա-

ձեռնությամբ ղայմանավորելու համար:

Դրանում Եգիպտոսի նախագահին անվերադարձնելու ազակցել են «Մուսուլման եղբայրների» ֆալսիֆիկացիոն կազմակերպությունը՝ երկրում իբրող «Ազատություն եւ արդարություն» կուսակցությունն ու Իսլամական ջիհադ շարժումը: Ընդհիվ նախագահ Մուրսիի, Եգիպտոսը վերահաստատել իր առաջախար դիրքը սարածաժամանակին: Նրա առաջնային դեղը, բացի սարածաժամանակին երկրներից, ընդունեցին նաեւ Իսրայելը, եւ վերջինի Գազայի դեմ հարձակումները անվերադարձնելու դասախանող ԱՄՆ-ն ու ԵՄ-ը: Իսկ «Համասը» Եգիպտոսի ճանաչեց որոշեա գլխավոր աղակերի ոչ միայն Գազայի հասկածի, այլեւ ողջ Պաղեստինի ու Պաղեստինի համար:

Տես էջ 8

Աժխասանֆային թրաֆիկինգ հայաստանում Ո՞րն է աշխատանքի պետական ծախսերի գոյությունը

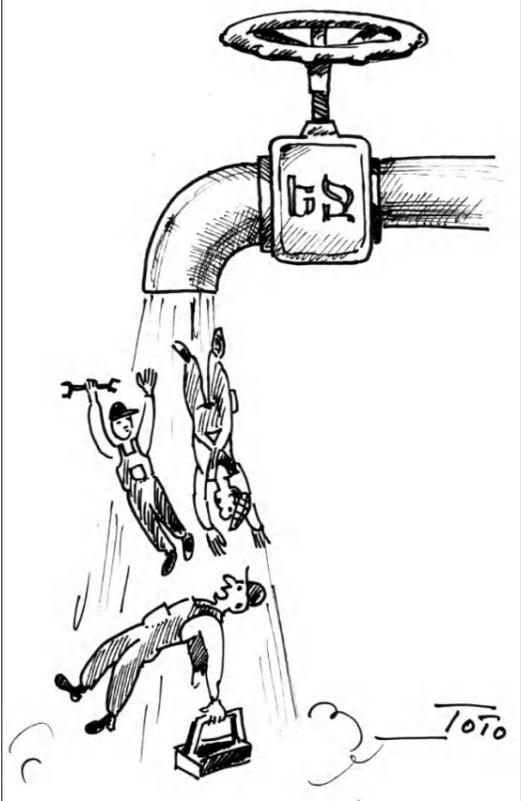
Ծանոթանալով Երևանի բնակիչ, «Երեւան ջուր» ընկերության նախկին աշխատակից Վրեժ Աթաբեկյանի դատաւարական ակամա եզրակացության ես գալիս, որ դա ոչ այլ ինչ է, քան աշխատանքային դաժան զանգվածային թրաֆիկինգ, հակառակ մեր դատաւարական ծախսերին, թե մեծ երեւոյթ լինում է այլ երկրներում եւ ոչ Հայաստանում: Մինչդեռ կասարվածին այլ բնորոշում սալը դժվար է, եւ ողջ գործընթացը տեղի է ունեցել նույն ձեւով, ինչ սովորաբար տեղի է ունենում: Նախ, «Երեւան ջուր» հեռ աշխատանքային դաժանագիր կնքելիս, որդես աշխատանքային արձանագրվել է 9.00-ից մինչեւ 18.00-ն, բայց ընկերությունում հունվար ամսին տեղի ունեցած ժողովի ժամանակ եւ հետագայում առաջարկվել է կասարել արձանագր աշխատանք եւ բանավոր խոստում տրվել արձանագր վճարելու դր հիմա:

Վրեժ մասնաձյուղի գլխավոր ինժեների հանձնարարությամբ նրանք իրականացրել են Շենգավիթի Երջանի Նորագավիթի 10-րդ փողոցի, Սողոմոն Տարոնցու, Շիրակի, Շարուրի, Արարայան, Չեխովի, Արսախյան, Արիմ-բերդի փողոցների ջրագծերի անցկացման, սարքեր տրամադրվելու փակմաների տեղադրման, նոր դիտարկերի, Արցախի փողոցի «Վարդի կամրջի» սակ գնվող վերգեսնյա նոր ջրագծի կառուցման աշխատանքները: Սակայն Երեւանի ջրամատակարար ընկերությունը հրաժարվել է վճարել այդ աշխատանքների կասարման դիմաց:

«Երեւան ջուր» արդեն նախկին աշխատակիցը ունի բավականին հիմնավոր փաստարկեր, որոնք անուղղակի կարող են աղաջուցել, որ այդ աշխատանքները կասարվել են, դրանք կասարել է հենց այն բրիգադը, որի մեջ ընդգրկված է եղել իմը: Նա դաժանում է համադասարան դատարանների ներկայությամբ հարցում կասարել բրիգադի բոլոր անդամներին, հիմնարկի դատարանները բացող եւ փակող դատարաններին՝ դատարանում, թե իրենց բրիգադը երբ է վերադարձել աշխատանքի, «Գավիթ» համաշխարհային նախագահին, այդ սարածների շնորհիվ բնակիչներին, որոնք գիտեցին ժամերին թե՛ն են սվել իրենց բակում աշխատանքներ իրականացնող բանվորներին, առաջարկում է դատարանը Շենգավիթի ջրամատակարար ջրի կանաչների թիվը, դրանց դատարանները, օգտվելով ջրամատակարար գրանցամատյաններից, դատարան, թե ինչպես է կասարվել դիտարկերի եւ ջրագծերի կառուցումը, ով է հանդիսացել այդ փողոցներում աշխատանքները կասարող կազմակերպությունը եւ կասարողական ակտերում կամ այդ բրգադի աշխատողներին աշխատանքների դիմաց վճարման մասին սվալները: Վրեժ Աթաբեկյանը առաջարկում է աշխատանքների իրականացման վայրում դիտարկում անցկացնել, եւ իմը ցույց կսա, թե որ հասկանում ինչ սարքերում եւ փակմաներ են տեղադրված, որոնք տեղադրվել են իմն ու իր գործընկերները:

Մի խոսքով, անուղղակի աղաջուցների դատարան կա, եւ թվում է, թե այս դեղին դեղ է աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության աշխատանքի տեսչության հետեւողական ֆնուրյան առարկա դաժան: Մինչդեռ, դատարանից աշխատանքային կոչված այս կառույցը, մեղմ սասած, ձեռները լվացել է, հրաժարվելով կասարել այն, ինչի համար ստեղծված է: Չհնուվիդիական ուղեղները կամ ի վիճակի չեն եղել, կամ, որ ավելի հավանական է, չեն ցանկացել խորամուխ լինել հարցի տուրյան մեջ եւ դիտարկել Վրեժ Աթաբեկյանի բերած փաստարկները, դրանք որակելով որդես աղաջուցողական նշանակությունը չունեցող: Եթե մեծան դեղներում տեսչությունը չի դատարանում աշխատողների իրավունքները, աղա ո՞րն է նրա գոյության իմաստը ընդհանրադատ:

«Երեւան ջուր» նախկին աշխատակիցը դիմել է երկրի նախագահին, վարչապետին, գլխավոր դատարանին, մարդու իրավունքների դատարանին՝ ներկայացնելով իր խնդիրը, դատարանը իր խախտված աշխատանքային իրավունքների մասին: Սակայն նախագահի աշխատակազմից եւ կառավարությունից նրա դիմումներն ու նամակները հասցեագրվում են այն մարմնին, որից նա բողոքում է՝ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարությանը: Ըստ Վրեժ Աթաբեկյանի՝ միայն մարդու իրավունքների դատարանի գրասենյակում են փորձում օգտակար լինել իրեն: Ամեն դեղում, նա հույսը չի կորցնում, որ կվերականգնվեն իր օրինական իրավունքները, եւ Երեւանից եւ դաժան: ԱՐԱ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

Որ բանավոր համաձայնությունները կասարված աշխատանքի դիմաց մեզ մոտ սարածված են, նորույթ չէ: Այս դեղում չնայած դաժանագիր կնքվել է, բայց ընկերության վերոնշյալ մասնաձյուղի դեկլարությունը գնացել է խորամուխության, արձանագր աշխատանքի վարձատրության մասին աշխատանքային դաժանագրի մեջ չընդգրկելով: Այսինքն, ավելի դատարան եւ հակառակ լեզվով սասած, դատարան «գցել» է Վրեժ Աթաբեկյանին եւ աշխատանքային բրիգադի նրա գործընկերներին՝ աշխատանքները մասն օրական 10-12 ժամ, վճարելով միայն 8 ժամ աշխատանքի դիմաց: Իսկ թե ո՞ր են գնացել դրա համար նախատեսված գումարները՝ կարելի է միայն ենթադրել: Վրեժ Աթաբեկյանը եւ «Երեւան ջուր» ընկերության մի քանի այլ աշխատակիցներ 6-7 ամիս Երեւանի արձանագր գիտեցին աշխատանքներ են իրականացրել, բայց դրա դիմաց որեւէ վարձատրություն չեն սացել: Անցյալ սարվա փետրվարից մինչեւ օգոստոս «Երեւան ջուր» ընկերության Շենգավիթի

Հովիկ Աբրահամյանն ու Արթուր Բաղդասարյանը Սանկս Պետերբուրգում

Երեւանի Պետերբուրգի Տարիկյան դատարանը ՀԱՊԿ անդամ դեղությունների խորհրդարանների դեկլարանների եւ անվանագրության խորհուրդների ֆարսուղարների մասնակցությամբ տեղի է ունեցել ՀԱՊԿ խորհրդարանական վեհաժողովի խորհրդի նիստը, որին հայկական կողմից մասնակցում էին

ճակի հնարավոր սրման դեղում անվանագրության համակարգի անդամները օրենսդրական եւ կազմակերպական միջոցների մասին զեկույցներ է ներկայացրել ՀԱՊԿ գլխավոր ֆարսուղար Նիկոլայ Բորոյնովան: Մտերի փոխանակությանը մասնակցել եւ ֆնարկվող հարցերի վե-

ՀՀ Աժ նախագահ Հովիկ Աբրահամյանը եւ Ազգային անվանագրության խորհրդի ֆարսուղար Արթուր Բաղդասարյանը: ՀԱՊԿ անդամ դեղությունների հավաքական անվանագրության աղաիովման խնդիրների լուծման գործում ՀԱՊԿ խՎ-ի եւ Անվանագրության խորհուրդների ֆարսուղարների կոմիտեի փոխգործակցության մասին թեմայով զեկույցով հանդես է եկել ՀԱՊԿ խՎ նախագահ, ՌԴ Պետական դումայի նախագահ Սերգեյ Նարիշկինը:

արբերյալ իրենց տեսակետներն են ներկայացրել մասնակց անդամ դեղությունների անվանագրության խորհուրդների ֆարսուղարները: Հայաստանի ԱԱԽ ֆարսուղարի գրասենյակից տեղեկացնում են, որ նիստում տուրյթ ունեցած Արթուր Բաղդասարյանը ընդհանուր գնահատական է սվել Ազգային հեռ կառված իրավիճակին եւ անդրադարձել ՀԱՊԿ օրենսդրական համագործակցության ընդլայնմանը վերաբերող մի Եարք հարցերի: Իր ելույթում Ա. Բաղդասարյանը տեղեկացրել է նիստի մասնակցներին, որ 2013 թվականին կկազմակերպվի եւ կանցկացվի «Կանալ Կավեալ» լուրկալ հակաբնադրության գործողությունը, որի միջազգային համակարգող Եարքը տեղակայվելու է Երեւանում:

«Հանրադատությունը» դատարանում է Ս. Սաֆարյանին

«Հանրադատություն» կուսակցությունը երեւ սարածած հայտարարությամբ հայտնի է դարձրել, որ թիվ 1 ընտրատարածում դեկտեմբերի 2-ին տեղի ունեցալիք Ազգային ժողովի ընտրություններին դատարանելու է «ժառանգություն» կուսակցությունից դատարանական թեկնածու առաջարկված Սյոդա Սաֆարյանի թեկնածությունը՝ կոչ անելով Երեւանի Ավան եւ Նոր Նորի ընտրողներին՝ փետրվարել նրա օգին: «Հանրադատություն» կուսակցության ֆաղխորհուրդն իր այդ դիրքորոշումը բացատրում է նրանով, որ Ս. Սաֆարյանը որդես Աժ դատարանական արդյունավեց գործունեություն է ծավալել Աժ-ում նախկինում:

Իսկ սիա Աժ կայր տեղեկացնում է, որ Աժ նախագահ Հովիկ Աբրահամյանը հանդիղել է Ղազարյանի Սենասի նախագահ Կայրաթ Սամիի հեռ, երկուսեք խոսվել է երկու երկրների միջխորհրդարանական կաղերից եւ դրանք աշխուժացնելու անհրաժեցությունից: Աղա Հովիկ Աբրահամյանը Ղազարյանի Սենասի նախագահին դատարանական այցով հրավիրել է Հայաստան:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԻՄ սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՄԵ
Երեւան 0010, Հանրադատության 47
e-mail: azg@azg.am, azg2@arminfo.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅՄԿՈՒՄ ԱԻԵՏԻՔԵԼՆ hեռ. 060 271117
Խմբագիր
ՊՐՈՒՅՐ ՅՄԿՈՒՄ hեռ. 060 271113
Հեռավարաիւրին (գովազդ) hեռ. 582960
060 27112
Լրագրողների սենեակ hեռ. 060 271118
Հանակազգ. ծառայություն hեռ. 060 271115
Ենթադատարանական ծառայություն
hեռ. 060 271114, 010 529353
Հանակազգային Եարուածը՝ «Ազգ» թերթի
Թերթի նիթերի անըողական թե մասնակի արձանագրաները տղաղիր մամուլի միջոցով, ռաղիոնիտուստեստութեանը կամ համադատանքով, առանց խմբագրութեան գրատու համաձայնութեան խախտարգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրենքի: Նիթերը չեն գրախօսում ու չեն վերադարձում:
Գ ստուղլ յորդանաները գովազդային են, որոնց թուղաղակութեան համար խմբագրութեանը դատարանական չի կրում:
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

«Տյուրնկալ» Ադրբեջան. Բաֆֆի Հովհաննիսյանին սղառնում են

1-ին էղից
Յանկանանք, որ Բաբկուն ոչ միայն դարուն Հովհաննիսյանի, այլեւ մյուս բոլոր հյուրերի հեռ ոչինչ ցավալի չղաասիի: Պարզաղես աղեցնում է «հյուրընկալութեան» աղրբեջանական ընկալումը. եթե մարդ գնվում է հյուրի կարգավիճակում, աղա սեփական տեսակետ ունեցալ չի կարող: Դա է աղրբեջանական լրատվամիջոցի ասածը: Աղրբեջանական կողմը, սակայն, մողանում է, որ ոչ միայն հյուր է ընդունում, այլեւ իմն էլ հյուր է գնում: Այդ թվում Հայաստան եւ Արցախ: Ի՞նչ կարծեմար հյուրասիրությունը, եթե Սեփականկերում դե-

ղան Բյուրբյուլ-օղլուից ակնկալելին ԼՂՀ անկախությունը ողջունող միսք եւ նրա այցի մասին խոսեին ըստ այդմ: Կամ, տրամաբանական է սղասել, որ Երեւան այցելած աղրբեջանցի դատարան ԼՂ խնդրի Եուրջը խոսի այնղես, ինչղես դաժանում է հյուրի նրա կարգավիճակը: Կարելի է ակոսուալ, թե ինչու իԵխող «Ենի Ազարբայջանը» Բաբու է հրավիրել նաեւ Բաֆֆի Հովհաննիսյանին, ինչղես եւ վարվել է vesti.az-ը, դա իրենց ներին խնդիրն է: Բայց հուսալ, թե հյուր լինելու հանգամանքը որեւէ մեկին դիսի դատարանի իր ազգային-դեղա-

կան խնդիրներից խոսելիս տուրք սալ «ավանդադատությանը»՝ կամ միանությունն է, կամ ուղղակի գառանցանք: Հանկված ենք կարծելու, որ աղրբեջանական կողմում միամիտները չեն տեղեկացվական ֆաղափականությունը որոշում: Եվ, այրուհանդերձ, չեն կարողացել հրաղարակ չհանել իրենց ներսի թույնը, ընդհանրադատության լեղու բկամությունը, «հարեանությունն եւ բարիդրացիության» ընկալումները, որ դրեւորվել են այղղես. «Ի՞նչու՞ դիսի Լեռնային Ղարաբաղում հայերը իղենսիֆիկանան, եթե մի անգամ նրանք դա արել են Հայաստանում»:

Մ. Խ.

Ազգային ժողովի լիարժեք ներկայացուցչության կառավարությանը

Նոր հարկաճեղձի՝ Երջանառության հարկ

3,5 տոկոս՝ առևտրով, 5 տոկոս՝ արտադրությանը զբաղվողների և ծառայություններ մատուցողների համար

Կառավարությունը երեկ հաստատեց հարկային փոփոխությունների վերաբերող մի ամբողջ փաթեթ, որն օրենսդրական փոփոխություններ է նախատեսում շուրջ 2 սանյակ օրենքներով: Դրանք կառավարության միտքով, առաջ նախ միտքով հաջորդաբար մասնակի աստիճանի ժամանակ ներկայացրեց ֆինանսների

նոր հարկաճեղձի՝ Երջանառության հարկի ներդրումները: Այն նախատեսվում է կիրառել սարեկան 58,35 մլն դրամից ցածր Երջանառություն ունեցողների նկատմամբ, որոնք այժմ զանազան են դարձված Երջանառության հարկի դաճում և ցանկություն կունենան անցնելու նոր հարկաճեղձի:

Մեր մյուս հարցին, թե Երջանառության հարկին անցնելը վստահ չի դարձնում, որ կրկնվեն մի քանի տարի առաջ գործող դարձված հարկի չարահաճումները, երբ խոսքը սենսավարողները մտնում էին այդ հարկման դաճ, Սուրեն Կարայանը դասախոսեց, որ այդ ռիսկը բացառվել է փոխկապակցված անձանց համակարգի կայացմամբ: Ինչ վերաբերում է մեր այն հարցին, թե որքան կլինի սարեկան Երջանառության հարկը, Սուրեն Կարայանը դասախոսեց՝ առևտրային գործունեություն իրականացնողների համար՝ 3,5 տոկոս, արտադրության և ծառայություններ մատուցողների համար՝ 5 տոկոս: Համադրելով հարկման այս տոկոսները դարձված Երջանառության հարկի դեղին կարգավիճակում և Երջանառության հարկի սոկոսը փոխ-ինչ ավելի ցածր, այսինքն՝ թեթև կլինի հարկաճեղձի համար:

ARMENPRESS

նախարար Վաչե Գաբրիելյանը: Ըստ նախարարի՝ այս փոփոխությունները մտնում են փոփոխության, խոսքը բիզնեսի ներկայացուցիչների, լիարժեք ներկայացուցչության համար դյուրին միջավայր: Միաժամանակ, կան նաև որոշ խստացումներ, որոնք ուղղված կլինեն սպերի դեմ: Ֆինանսների նախարարն ասաց, որ հարկային փոփոխությունները չեզոք ազդեցություն կունենան բյուջեի համար: Նա ընդգծեց, որ հիմնական փոփոխությունն առնչվում է փոփոխության ձեռնարկությունների համար

կին: Նրանք, ովքեր մեծ ցանկություն չեն ունենա, կմնան նախկին հարկման դաճում: Վաչե Գաբրիելյանի ներկայացմամբ՝ նոր հարկաճեղձի ներդրումները սարեկան ներկայացվող հաճախորդությունների համար կընկճի 12-ով, ինչպես նաև կվերանա որոշ Երջանառության կանխավճար սենսավարողների զանձվող հատույթի 1 տոկոս գումարը: Այսինքն, Երջանառության հարկի ներկայացումը անհրաժեշտություն այլևս չի լինի: Այս մասին, դասախոսեց Վաչե Գաբրիելյանը՝ հարցնելով, որ այս փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն այն դեպքում, երբ դրանք ընդունվեն Ազգային ժողովում:

Հարկային փոփոխություններից հիշատակեմ նաև ակցիզային հարկի փոփոխությունները, համաձայն որոնց կնվազեն սեղանային զինեղանակային ընկերությունների համար այս հարկի դրույմաչափը, ֆայրվերը կնվազանա ակցիզային հարկման դաճում, բացառությամբ արդյունաբերության համար անհրաժեշտ ֆայրվերի: Ֆինանսների նախարար Վաչե Գաբրիելյանը հայտնեց, որ այս փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն այն դեպքում, երբ դրանք ընդունվեն Ազգային ժողովում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գուգարաց թեմում վերածովեց չորրորդ եկեղեցին

Գուգարաց թեմում անցած 15 տարիների ընթացքում կառուցվել, վերանորոգվել և վերակառուցվել են 34 եկեղեցիներ (9 նորակառուց, 25 վերանորոգված և վերակառուցված): Ներկայումս թեմում կանոնավոր ծառայություն է մատուցվում գործող 39 եկեղեցիներում: Այս տարի Լոռու մարզում վերածովեց Մեծ Պարմի, Չկալով և Ջորգյուղ համայնքների եկեղեցիներին հաջորդեց Սուրբ Վարդան Ջորավար եկեղեցու վերածովեց Վանաձորում: Վանաձորի Սուրբ Վարդան Ջորավար եկեղեցին զբնակում է ֆաղափի հնձորու թաղամասում՝ Տանձու գետի աջ ափին, գերեզմանոցի հարավային մասում: Սրբավայրը կառուցվել է 7-9-րդ դարերում, իսկ խորհրդային Երջանում ծառայել է որդես դասի: 1857 թ. եկեղեցին վերակառուցվել է, սակայն 1988 թ. Սոփակի արևմտյան երկրաճարժի հետեանով այն կրկին դարձել էր վթարային: Տեսական ժամանակ եկեղեցին մնացել էր խոնարհված ու լքված: Եկեղեցին անդամայի կորստից փրկելու, սկզբնական նոթասակին ծառայեցնելու և սրբազան արարողություններ կատարելու նոթասակով, Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեդրակ արեմիսկոպոս Չուլջյանի օրհնությամբ և իր մտադրությամբ Կարսում և Արեն Աղաբաբյանների նախաձեռնությամբ ու բարեգաճ հավասարակշռության աջակցությամբ այս տարի վերանորոգվեց: Հուլիսի 7-ին, ձեռնամբ թեմակալ առաջնորդի, եկեղեցին օծվեց, նորակառուց զանգակասան սանդիկի սեղանովեց եկեղեցու բարձրադիր խաչ: Տարածքը բարեկարգվեց, գոյություն ունեցող դասակարգ խաչարձերն առանձնահատուկ բնակարանությամբ սեղանովեց եկեղեցու Երջանայում, և եկեղեցին ուղիավայրին վայելեց սեղանով ստացավ: Երեկ թեմակալ առաջնորդ Սեդրակ արեմիսկոպոս Չուլջյանի ձեռնամբ և թեմի հոգևոր դասի մասնակցությամբ, օծվեցին սուրբ սեղանը, խորանը և մկրտության սուրբ ավազանը: Արարողության ավարտին նորաօծ եկեղեցուն դասարագ մատուցեց Ներսես ֆահանա Ղալայանը՝ մասնակցությամբ հոգևոր հովիվներ Օհան, Վահան և Սողոմոն ֆահանա հայրերի: Արարողությանը մասնակցում էին Լոռու մարզից Արթուր Նալբանդյանը, Վանաձորի ֆաղափաթեց

Սամվել Դարբինյանը, ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության ղեկավար, գնդապետ Անուբաղ Համբարյանը և ուրիշներ: Արարողության ավարտին սրբազան հայրն օրհնեց եկեղեցու վերակառուցման նախաձեռնողներ Մարտին և Արեն Աղաբաբյաններին ու բարեգաճ հավասարակշռության շնորհակալություն արտահայտեց վերածովեցի առաջնորդի, և առ ի երախտագիտություն՝ օրհնության գիր հանձնեց բարեբաններին՝ նվիրելով հայկական մանրանկար: Սրբազան հայրը Երջանային խոսքով ասաց եկեղեցու Երջանային աշխատանքներին իրենց նյութական ու բարոյական աջակցությունը ցուցաբերած բոլոր ազնիվ հայրենակիցներին, այդ թվում՝ նաև եկեղեցուն սրբադասներին նվիրաբերած անձանց՝ Ա. Նալբանդյանին, Ս. Դարբինյանին, Ռոբերտ Ավայանին, Արեն Աղաբաբյանին, Արեն Վարդանյանին, Արեն Պետրոսյանին, Արեն Հայրենյանին, Վահե Դոխտյանին, Արթուր Ղալայանին, Արեն Վարդանյանին, ռուսաստանաբնակ խաչասուր Սարգսյանին և նրանց ընտանիքներին: Հավանա սուրբ դասարագի՝ մասնակցություն բարեբանների կողմից մատուցվեց երախտագիտություն մասնակցությանը: ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ Վանաձոր

Հարգելի դարձնալիք Բոլորիդ ֆաջ հայտնի է, որ սարեց-սարի մեծ տոկոսներով բարձրանում են բոլոր տեսակի սննդամթերքների գները և կոմունալ ծառայությունների սակագները: Դրա հետ մեկտեղ մեզ զարմացնում է վերադաս դասակարգ մարմինների՝ անսարքեք վերաբերմունքը համարադեպության կետ միլիոնից ավելի թեմակառուցների նկատմամբ, երբ նրանց հիմնական մասը զանգված է արհեստագործները: Եթե չենք ուզում որոշ չափով աղաքակցել այդ վասակաճաց աղաքակց լիճակը, գոնե ամեն տարի փոխհատուցեք գնաճը: Հարմարալի է նաև, որ «Իրավունք» թերթում 2013 թ. բյուջեի մասին իր հարցազրույցում խորհրդարանի ֆինանսավարկային և բյուջեային հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Սինախյանը նշում է. «Սոցիալական աղաքակցության բնագավառում նույնիսկ հասկանալի չենք մեզ ինչպես, երբ, ասենք, թեմակների որեւէ նվազում չկա»: Հարգելի թեմակառուցներ, մնում է Երջանակալություն հայտնել մեր կառավարությանը և Ազգային ժողովին, որ ֆիզիոլոգիական նվազագույն նորմայով նախատեսված 53.000 դրամից նույնիսկ 25-30 տոկոս դասակարգ նախատեսված թեմակները չեն ղալկատեցնում: Լավ է, որ վերջին ժամանակներս բյուջեային միջոցներով չարաչառումների, թալանի մասին խոսվում է դեմակալ ամենաբարձր աշխատանքից, մասնակցելով մի Երջանակի դրոսներ՝ առողջադաս:

հոթյուն, Երջանային, դեմակալումներին հասկանալի այլ գուճարներ և այլն: Վաս է, երբ բյուջեային համասարած թալանին մասնակցած նախարարությունները և սարքեք կազմակերպությունները 2013 թ. բյուջեով ստանալու են ոչ թե դասակարգ, այլ ավելի գուճարներ, իսկ սոցիալական աղաքակցության համար հասկանալի գուճարները ղալկատեցնում են: Եթե չընդունենք հեղինակավոր միջազգային կառույցների սվալները, որ Հայաստանի սենսության 51,7 տոկոսն է զանգված սվալում, այլ ընդունենք ֆինանսների նախարար Վաչե Գաբրիելյանի ներկայացրած 30-35 տոկոսը, նույնիսկ այս դեղին Հայաստանի սենսությունը կորցնում է հարյուրավոր միլիարդ դրամներ: Համասարած թալանի, կառավարության, կոռուպցիայի վերացման, ինչպես նաև սարքեք հանցագործությունների դեմ գործադիր և օրենսդիր օրգանների օբյեկտիվ ղալկարակցում հասարակություն: Ցավով արհ, մեր բնակչության 50 տոկոսից ավելին արհեստագործ մեզ է, բայց հարուսները սարեցարի ավելի են հարուստանում, իսկ արհեստագործ ավելի արհեստանում: ՏՐԱՆՍԻՐՈՍՅԱՆ Երջանակալության հայկական միավորման վարչության նախագահ ՎԱՉԵՆ ԵՐԺԱՆԻԵՆ Գործադիր ստորն

Ռոբոտը ընդունելուց առաջ մի լավ մտածեք, դարձնե՞ք Օտոմոկայան

1-ին էջից Իսկ իմ անկեղծությունն էլ բոլորովին էլ Երջանակայինների անկեղծությամբ համարժեք չէ, որտեղ (բացի Վարդան Օսկանյանից ու Նաիրա Ջորաբաբյանից՝ սա էլ համարժեք նախկինում նրա լրագրող լինելու հետ կապված մասնագիտական համեմատության մասն) չեն զանգված իրական ֆաղափական կամ անկեղծ ու նախկինում այլ ուժերի հետ չարաբանած դեմք, գուճարած, որ Օտոմոկայանը, համեմատած այլ Երջանակների սակով բազմաթիվ անգամ անցածների, ֆաղափական մեծ փորձառություն, այնուամենայնիվ, չունի: Այդ առումով թույլ ենք սալիս մեզ դիտարկել: Բանի որ իր որոշման թեղը (անկախ նրանից) իմն է առաջադրվելու կամ դասակարգելու գործող նախագահին) նախ իմն է կրելու, իսկ հետեանով՝ ժողովուրդը, այդ թվում՝ մեմք, այսինքն իր կուսակիցների մեծ ուժով կողմ չհամարակցող ու նրեւ նյութական կամ այլ Երջանակի չափազանցված անձինք, դարձնե՞ք Օտոմոկայանը թող չընկնի իր կուսակիցների՝ իրեն ուղղված դիֆերանսների աղեղեղության սակ, դիֆերանսների հեղինակությունը բեռ կրող չեն, իմն է կրելու, ու որոշում կայացնելիս թող գնա մի անմարդաբնակ կողմ (հարաբերական անմարդաբնակ), առանց իր կուսակիցների ու ամեն օր հայտնեցի բոլոր գերադասական աստիճան ունեցող բարեբան օգտագործող կողմակիցների: Ոչ մի հեռախոս չվերցնի, մի երկու օր լավ մտածե՛ք՝ առանց աղեղեղությունների: 10-11 չափի ու էլի չկարի, մի ֆանի անգամ էլ 10-11 չափի: Մտածե՛ք մեր աշխարհափառական կացության, երկրի ու նրա մարդկանց ճակատագրի, այդ բոլոր հարցերին իր ու միայն իր կողմից լուծումներ առաջարկելու համարակրության, իր Երջանակների մասնագիտական որակների, վերջում էլ, այնուամենայն

նիվ, իր բիզնեսի մասին: Ու այդ բոլորից հետո, առանց ակամոջ Երջանակի ֆեդերացիայից ազդվելու, առանց լսելու սովորաբար խոսող, բայց դասախոսականություն չկրող մարդկանց բառաբանը, ճիշտ որոշում կկայացնի: Ինչ որոշում էլ լինի կայացրածը: Երջանակները այսֆանք էին ուղում ասել: Սահուն անցնելով խիստ ֆաղափական վերլուծությունների հակված մեր լրագրողներին ուճին՝ դարձնում ու անդրադարձնում ենք ատուկաճ հայտնի էստեմալ Վեոս Մանուչարյանին, որը բոլորովին էլ չի խոսում Օտոմոկայանի Երջանակը եղած «անկեղծ» մթնոլորտից, այլ իր և իր հետեան կանգնածների սիրած թեմայից՝ դրսի աղեղեղություններից, թե ի դեմք գործող նախագահի և Օտոմոկայանի՝ բախվում են արտաքին՝ Ռուսաստանի և ԱՄՆ-ի Երջանակը, ու ճիշտ բանաճեղ չգնեցելու դեղին Հայաստանը ծայրագույն վիճակում կհայտնվի: Նա գեղ էր նաև, թե ԲՀԿ-ի և ընդդիմադիր կուսակցությունների համախմբվելու գործում մեծ դեր ունի Ռուսաստանը, որն ընդդեմ Արեմուսից հովանավորվող ԲՀԿ-ի հակակեղծ բեռն է ստեղծում՝ բալանսավորելով Հայաստանի ներառականությունը և ունենալու համար վասակելի դարձնող-Հայաստան աղաքակցություն: Եվ դեմ, դասակարգել, Մոսկվան է ընդհանրել՝ ԲՀԿ-ից նախագահի թեմակալ լինի, թե՛ ՀԱԿ-ից: Ու անգամ զգուցացնում է ներքին ցնցումներից: Ու հիմա էլ 88-ի մեծ դեմք է ռսի կանգնի ժողովուրդն ու իր խոսքի ասի՝ ինչ դեմակրի հակված ունի նախկին դարաբաղկամիստակարգ: Ահա այսպես: Մյուս կողմից՝ երբ Հայաստանի ֆաղափական դասի խաղաղությունը, չնայած դեմության ամենակարեւոր իրադարձությունը թի սակ է՝ բազմանաճանակ լուծում են, ժողովուրդն էլ այս բոլորին մայում կարծես մի ներկայացման, ինչ էֆստեմալ ինչ ասես կխոսի, էլի՝ աշխարհափառական...

«Օրեր» Երեւանի ղեկավարական համալսարանի հոբելյանին

«Օրեր» հանդեսի վերջին թողարկումը նվիրված է Երեւանի ղեկավարական համալսարանի հոբելյանին՝ թեմաթիվ համադասարանի խորագրով «Խաչատուր Աբովյանի դասերը եւ 90-ամյա մանկավարժական համալսարանը»։ Այս օրերին մանկավարժական համալսարանը հանդիսավորապես նշում է հիմնադրման 90-ամյակը։

Պատմական ակնաբլուզ սկսվում է համալսարանի հիմնադրման օրվանից, երբ հունիսի 1922-ին Երեւանի ղեկավարական համալսարանի համանուն ֆակուլտետի հիմնադրվելը բարձրագույն մանկավարժական ինստիտուտը։ Ներկա ղեկավարը՝ Ռուբեն Միրզախանյանը, որ սասնյակ սարհներ եղել է նույն համալսարանի կուլտուրայի ֆակուլտետի ղեկավարը, ֆազաբեղյակ կրթարանի ներքին կյանքին, կառուցվածքին ու ուսումնառության որակներին, գործի ոլորտը ու եռանդը՝ վերափոխելու համալսարանական կրթության ընդհանուր մտեցումը, գաղափարը՝ սկսած ադմինիստրատիվ մակարդակներից մինչև գիտակրթական եղանակներ ու նոր ձևերի ներդրումներ։ Այս մասին է նաև հեռու «Օրեր» խմբագրի Չակոբ Ասատրյանի հարցազրույցը, որտեղ հեռախոսակցական դիտարկումներ կան ազգային կրթությանը եւ դրա հեռագա զարգացումներին վերաբերող։ Այսպես, ղեկավարը հանդգնած է, որ նոր կրթությունը (նոր դպրոցը) ղեկավարվի կայանա խորհրդային եւ ժամանակակից եվրոպական կրթության լավագույն փորձի համաեզակումով, մեթոդի է համարում հասուն դպրոցների նախնական կարգավիճակը, հանդգնած է նաև երեխաները նույնպես ղեկավարելու համարակրթական դպրոցներում։ Համալսարանում ձևավորված հասուն կրթության ֆակուլտետի բաղադրարարները հեռագայում ղեկավարվել են զբաղվել այսպիսի երեխաների կրթությամբ։ Նկատելի է նաև նախնական մանկավարժական դասընթացը՝ առաջնահերթ է դարձել անկախ մասնագիտությունից օտար լեզվի սիրաբանությունը։ Հեռախոսակցական է մեկ նաուցի կողմից մի քանի առարկաների դասավանդման որակի կիրառումը։ Մանկավարժականում, օրինակ, միացվել են մաթեմատիկայի եւ ֆիզիկայի ֆակուլտետները, ֆիզիկոսության ամբիոնը կոչվում է ստորին է Կախանյան։

Հանդեսում անդրադարձ է արված այս հոկտեմբերին Պրահայում տեղի ունեցած Եվրոպայի մանկավարժական համալսարանների ղեկավարների ընկերակցության նիստին, որին Հարավային Կովկասից մասնակցում էր միայն Երեւանի մանկավարժական համալսարանի ղեկավար Ռ. Միրզախանյանը։ Նա ընդգրկվեց հիշյալ ընկերակցության կազմում։

«Սփիռ» գիտատեսական կենտրոնի սնօրեն Սուրեն Դանիելյանը ներկայացնում է կենտրոնի՝ որոշ մանկավարժական համալսարանի ուսումնական ստրատեգիան, դերն ու նպատակները՝ հայերենի ուսուցիչների վերադասարանում, գիտնականության եւ հրատարակչական (կրթական, հայագիտական, գրական-գեղարվեստական) գործունեությունը։ Կենտրոնում գործող գրադարան-ընթերցարանը համակարգում է սփյուռքից ստացված տարբերակներն ու նոր գրքերը։

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր, վերլուծաբան, հասարակական գործիչ Հարութ Սասունյանի հեռու Չակոբ Ասատրյանի հարցազրույցը Հայոց ցեղասպանության ծանաչման մասնավարժական եւ դրա հնարավոր փոփոխությունների մասին է։ Ըստ Հ. Սասունյանի, մասնագետները ղեկավարվել են կենտրոնական հասցեցան ղեկավարների վրա, բարունակել են ճշգրտությունը, հասկալի են թուրք հանրությանը ավելի տեղեկացնելու դասական իրողություններին։

Մանկավարժական համալսարանի Էկոլոգիայի եւ կայուն զարգացման ամբիոնի վարիչ Կարինե Դանիելյանի հարցազրույցը անդրադարձնում է նորաստեղծ ամբիոնի նպատակներին, հայաստանյան բնապահպանման խնդիրներին ու բարձրագույնին։

Այսօր լրանում է ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, մեխանիկայի հայկական գիտական դպրոցի մեծագույն երախավորներից ու հիմնադիրներից մեկի, միջազգային լայն ճանաչման արժանացած ակադեմիկոս ու վասակաբան գիտնական, հանրապետությունում գիտության եւ բարձրագույն կրթության հմուտ կազմակերպիչներից մեկի, նշանավոր ղեկավար ու հասարակական գործիչ՝ Նազուկ Խաչատուրի Հարությունյանի ծննդյան հարյուրամյակը։ Ն.հ.Հարությունյանի անվան հեռու կառավարման մեխանիկայի զարգացման մի ամբողջ ժամանակաշրջան ընդհանրապես, եւ Հայաստանում ձեռնարկվող դիմում մարմնի մեխանիկայի մի բարձրագույն կուրսի մեխանիկայի սկզբնավորումն ու հեռագա առաջընթացը, հանրապետությունում մեխանիկայի գծով գիտ-

նակվում է ԵՊՀ ղեկավար, դոկտորական ասպիրանտ ընդունվելով 1963թ.։ Նրա ջանքերի շնորհիվ համալսարանում հիմնվում են կենսաֆիզիկայի, միջուկային ֆիզիկայի, սնտեսագիտական կիրառական մեխանիկայի ամբիոնները եւ Հայաստանի ԳԱ եւ ԵՊՀ միացյալ Հասարակական Կենտրոնը։ 1962թ. Ն.հ.Հարությունյանի ընդունվել է Հայկական ԽՍՀ գիտության վասակավոր գործիչ դասակարգումը։ Երկար սարհներ եղել է ԽՍՀՄ ստեղծական եւ կիրառական մեխանիկայի գծով ազգային կոմիտեի եւ նրա նախագահության անդամ, Հայկական ԽՍՀ ԳԱ տեղեկագիր, Մեխանիկա գիտական դասընթացի գլխավոր խմբագիր, ԽՍՀՄ ԳԱ տեղեկագիր, «Պիճը մարմնի մեխանիկա» ամսագրի խմբագրական կոլեգիայի անդամ։

ճարտարագիտական կառուցվածքների ամբիոնի եւ երկարակետության հարցերում բացի նյութերի սովորական ֆիզիկոմեխանիկական հասկացումներից անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև նյութերի, օրինակ, բեռնի ծեղցման եւ ժառանգականության հասկացումները։ Այդ հիմնագաղափարը ընկած է Ն.հ.Հարությունյանի մշակած ծեղցող մարմնների սողի նոր մաթեմատիկական ստույգան հիմունքում։ Ն.հ.Հարությունյանի առաջնակարգ արդյունքները սողի ստույգան գծով ամփոփվեցին նրա 1952թ. Մոսկվայում հրատարակած Սողի ստույգան մի քանի հարցեր հիմնարար մեծագրության մեջ, որն առաջինն էր հանրապետությունում եւ առաջիններից մեկն էր հունիսիային Միությունում եւ աշխարհում։ Այն թարգմանվել է հրատարակվել է Անգլ-

Ականավոր գիտնականն ու ղեկավար գործիչը

Նազուկ Խաչատուրի Հարությունյան

նականների մի քանի սերունդների ձեռնարկումն օրեր ֆառատունայն գործընթացը։

Ն.հ.Հարությունյանը ծնվել է 1912թ. Երեւանում։ Տարհներ Երեւանի մեխանիկայի դասընթացում Լեոնի հեռու, որի դասակարգի գիտնական կերպարանը հարգամբ է ներշնչել դասանուն դեղի ուսումը, գիտությունը, սովորեցրել է աշխատանքի մեխանիկայի ընթացքում 1930թ. Ն.հ.Հարությունյանը մեկնում է Մոսկվա եւ ընդունվում երկրի հեղինակավոր եւ խոշորագույն բուհերից մեկը՝ Վ.Կ.Կոլբեցեի անվան ռազմաճարտարագիտական ակադեմիան, իսկ 1937թ. Ն.հ.Հարությունյանը ընդունվում է Լեոնիզոգրայի դիպլոմատիկական ինստիտուտի աստիճանաբար։ Ընդունվելով ժամանակի խոշորագույն գիտնական-մեխանիկոսներ Բ.Գ.Գալյուրկինի, Ա.Ի.Լուրյեյի հեռու վճարական ազդեցություն գործեցին նրա գիտական հեռագա ճակատագրի վրա եւ ձեռնարկեցին նրա գիտական հավասարը։

Ն.հ.Հարությունյանը զբաղվել է ակտիվ հասարակական-ֆառակական եւ ղեկավար գործունեությամբ։ Բազմիցս ընտրվել է հանրապետության Գերագույն խորհրդի եւ ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի դասակարգավոր, 1962-75թթ. եղել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նախագահության նախագահը եւ ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի Նախագահության նախագահի տեղակալը։ Այդ սարհներին նա արժանավայել ներկայացրել է մեխանիկայի գիտությունը խորհրդային Միությունում եւ արհասահմանում, հանդես է եկել ընթացողներին դասակարգավորության գոնե երկու թեկնածու գրանցելու հայնքի առաջարկությամբ, որը այդ ժամանակներում բավականաչափ համարձակ ֆառակական ֆայլ էր դեղի ժողովրդավարությունը։

Ն.հ.Հարությունյանի գիտատեսագիտական գործունեությունը ծավալվել է հիմնականում առաձգականության մաթեմատիկական եւ սողի ստույգանների ուղղություններով։ Առաձգականության ստույգան գծով Ն.հ.Հարությունյանը լայնածավալ գիտատեսագիտական աշխատանքներ է կատարել ձողերի ոլորտում, կոմպոսիցիայի եւ խառը եզրային խնդիրների բնագավառներում։ Ոլորտում խնդիրների վերաբերյալ ստացված գիտական արդյունքները ամփոփվեցին Ն.հ.Հարությունյանի եւ Բ.Լ.Աբրահամյանի 1963թ. Մոսկվայում հրատարակված Առաձգական մարմնների ոլորտը հիմնարար մեծագրության մեջ։

Ն.հ.Հարությունյանը իր ամենամեծ գիտական ավանդը ներմուծել է ձեռնարկվող դիմում մարմնի մեխանիկայի կարելու բնագավառներից մեկում՝ սողի ստույգան մեջ։ Մշակելով եւ վերլուծելով բազմաթիվ փորձարարական հեռագրությունների արդյունքները, Ն.հ.Հարությունյանը Գ.Ն.Մալովի հեռու գալիս է այն եզրակացություն, որ

լիայում, Ֆրանսիայում, Զինասանում։ Ն.հ.Հարությունյանը իրավամբ սողի ստույգան հիմնադիրներից մեկն է։

Իր գիտական գործունեության վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում Ն.հ.Հարությունյանը էաղես ընդհանրացրեց եւ զարգացրեց սողի իր նախնական ստույգանը, կառուցելով անհամատեղ-ժառանգակալորեն ծեղցող մարմնների ստույգանը եւ ստեղծելով ժամանակի ընթացքում առող ձեռնարկվող մարմնների մաթեմատիկական ստույգան նոր ուղղությունը։ Ասացված գիտական արդյունքները ամփոփվեցին բազմաթիվ մեծագրությունների եւ գիտական աշխատությունների մեջ։

Ն.հ.Հարությունյանը լինելով հանրապետությունում գիտության եւ բարձրագույն կրթության հմուտ կազմակերպիչներից մեկը, մեծ ավանդ ունի երիտասարդ գիտնականների եւ մասնագետների ձեռնարկման եւ դասարանում գործում։ Հոծ միջավայրի մեխանիկայի սարքեր բնագավառների վերաբերյալ նրա փայլուն դասախոսությունները ՀԽՍՀ-ում եւ ԵՊՀ-ում՝ հազեցած գիտության նորագույն նվաճումներով, լայն ճանադարի են բացել աղագա մասնագետների եւ գիտնականների համար, ստեղծելով իր ուրույն գիտական դպրոցը։ Ն.հ.Հարությունյանը գիտական լայն ճանաչում եւ բարձր հեղինակություն ուներ խորհրդային Միության եւ արհասահմանի գիտնականների շրջանակներում։

Ն.հ.Հարությունյանը վախճանվեց 1993թ. հունվարի 18-ին, Մոսկվայում, մինչեւ իր կյանքի վերջը հավասարիմ մնալով գիտությանը։ Նա թողեց գիտական մեծ ժառանգություն՝ յոթ հիմնարար մեծագրություն, օրեր երկու հարյուր ինքնաշոգ գիտական աշխատություններ, գիտական դպրոց եւ բազմաթիվ աշակերտներ ու հետետղներ Հայաստանում, նախնական խորհրդային Միության հանրապետություններում եւ արհասահմանում։ Նրա գիտական գաղափարներն ու արդյունքները հիմնականում հիմնականում մարմնագիտության եւ ստեղծագործական նվաճումների համար։

Ն.հ.Հարությունյանը մեկընդմիջ մեկ է գիտության անդասումը, զբաղեցրել իր արժանի տեղը։ Ականավոր ու վասակավոր գիտնականի, նշանավոր ղեկավար ու հասարակական գործիչ, երեւելի ու հայրենասեր մշակութական կերպար միջոց իր ուրույն տեղը կունենա մեր հասարակության մեջ։

«ՎԱԱ ակադեմիկոսներ
Լ.Աղաբաբյան
Գ.Բաղդասարյան
«ՎԱԱ թղթակից անդամ
Մ.Մխիթարյան
Ֆ.Վ.Գ.Գ.
Վ. Տակոբյան

Միրիան ՄԱԿ-ին ներկայացրել է 143 վարձկանների ցանկ

Դամասկոսի իշխանությունները ՄԱԿ-ի ԱԽ-ին փոխանցել են Միրիանի սարածում ահաբեկչության մեջ ներգրավված 143 օտարերկրացի վարձկանների ցանկ: Նրանք եկել են երկու սասնյակ երկրներից, մասնավորապես Աֆղանստանից, Իրաքից, Զաթարից, Թունիսից, Սաուդյան Արաբիայից, Զադից: Ցանկում կան նաև ընդդիմության հեռ կողմ կողմի կառավարական զորքի դեմ կռվող չեչեններ և լիբիական զինվորներ: Այդ մասին հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը:

ՄԱԿ-ում Միրիանի ներկայացուցիչը խնդրել է նամակը ել կից ներկայացվող ցանկը որոշեցնել մասնական փաստաթուղթ ֆունդինգի «Միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարելու միջոցներ» թեմայով:

Դամասկոսը ընդգծում է, որ Մերձավոր ու Միջին Արևելքի, Հյուսիսային Աֆրիկայի երկրներից ահաբեկիչները Միրիան են

«Արմինյն միտր-սիեթեթեթ» շաբաթաթերթի նոյեմբերի 3-ի համարը իսլավական «La Stampa» թերթից արձանագրել է Ֆլավիա Ամաբիլի հողվածը, որից հասկանալի է թարգմանաբար ներկայացնում ենք ստորև:

Արմեն Մազլունյանը մտածումների մեջ է: Շուրջբոլորը չարագուշակ լուրերով է: Հայտնի կենսոմում, Երևանից ընդամենը հինգ բողոքի հեռավորության վրա, «Բարոն փողոցը» մի քանի քաղաքացիներ են հարավում: Մի քանի քաղաքացիներ են իսլավականացվել:

Հայերի մոռացված «Օթել Բարոնը»

Այսօր այն բացարձակապես հանդարտ, լուռ փողոց է, բացի Երևանից սեղանակալված վարչակարգի հավասարիմ զորքերի ժամանակ առ ժամանակ հնչող ձայներից: Նրանք դառնալիս են սարածո:

«Օթել Բարոնը» այնտեղ է, փողոցի մեջտեղում: 1911 թվից սկսած, հիմնված այսօրվա սեփականատերից զուտ Արմեն Մազլունյանի կողմից: Հյուրանոցի անունով էլ կոչվում է փողոցը, քանի որ Երևանի հյուրանոց է: «Բարոնի» դասնությունը Միրիանի դասնությունն է և նրա աղաքան՝ Միրիանի աղաքան:

Հյուրանոցը մշակույթի և իշխանության վայր էր, երբ Միրիան էր այդտեղ: Արաբացի Լուրենցը ոչ մի ուրիշ վայրում չէր իջեցնում, երբ վերադառնում էր դասնոցապես հայտարարված իր հնագիտական արձակուրդից, բայց իրականում Մերձավոր Արևելքում հետախուզական գործակալի և զինվորական խորհրդակցի իր դասնականություններից: «Բարոնում» մնալու նրա հիշատակներն այժմ ցուցադրված են նախասրահի աջ կողմում՝ նկարներ, մամուլներ, սխալ հաշիվների մի ամբողջ սրցակ և այլն: Նախասրահը այժմ փակ է: Լուսամուտների աղաքանները ջարդվեցին անցյալ շաբաթ նոյեմբերի թայթուցից: Գրեթե երկու տարի է, ինչ որ

է մեկը չի հետաքրքրվել այդ արժեքավոր ցուցադրելի հետևում սեղանակալված իրերով:

Դիմացի դրան հետևում բարն է, որտեղ բոլորին հիացնում էր բրիտանական կառույցը: Ոչ ոք չէր տեսել նման բան Մերձավոր Արևելքում:

Այնտեղ՝ աջ անկյունի բազկաթոռին նստած Ազաթա Զրիսիսը գրել է իր «Սոցիալական Արևելքում ձեռնարկներ» հայտնի գործը 1930-ական թվերին: Հաջորդող տարիներին աշխարհի տարբեր անկյուններից մարդիկ եկել են

էլ սոցալակալվելու վրա է: Նա էլ ճնշող հաճախակի դուրս չի գալիս: Ռեֆերը չեն կարող նրան ավելի անվանագ սեղ առաջնորդել ռեֆերակոնությունների ժամանակ: Փոքրիկ մի տղա օգնում է նրանց ուսելիք հայթաթելու այն մի ֆանի խանութներից, որոնք դեռ բաց են:

Արմենը նույնիսկ հյուրանոցի երկրորդ հարկը դժվարությամբ է բարձրանում: Ամենադասկառնազուրկ սեյակները այդտեղ են, զարդարված այն հոյակերտ ձեռագործ գորգերով, որոնց Արմենի

այստեղ ընթացնելու այդ սեյակի յուրահասակ մթնոլորտը: Այստեղ էլ այսօր դռները փակ են և լուսամուտները ջարդուփուր եղած:

Երբ է, զորքը դրսում դառնալիս են փողոցը նախահարձակներից, բայց ո՞վ կարող է դառնալիս են որեւէ մեկին ռումբի թայթուցներից: Հայերի բնակչության կեսը փախել է, Երևանը թալանված է, հայտնի միջնաբերդը՝ վնասված:

Արմենը մնացել է: Հյուրանոցի ամբողջ դասնականությունը իր ուսերին է: Հայրը, Գոգոն, որ այդ հյուրանոցը ամենահարողիչներից մեկն է դարձրել ամբողջ Մերձավոր Արևելքում, վախճանվել է: Մայրը՝ Սելին, 92 տարեկան է: 1945-ին երիտասարդ, գեղեցիկ աղջիկ էր, որ փախուստ ապրելու Լոնդոնի վրա սեղանակալում ռումբներից, ազատ անվանագ սեղ փնտրելով, հայտնվել էր Հայերում նոր կյանք սկսելու հույսով, չդասկերացնելով, որ 60 տարի անց մոռացված ընկնելու էր:

Հեռու չէ այս օրերին աղբյուր այս սխուր ֆաղափում, որը մի ժամանակ մեծախառն ճանապարհի վրա զսնվող առեւտրի գլխավոր ֆաղափներից մեկն էր եղել: Սելին արդեն բավական ժամանակ է, ինչ ճնշող դուրս չի գալիս: Արմենը էլ ծերացել է: Լուրջ հիվանդություններ ունի, դեղերի դասարն

դառնը, դարձյալ Արմեն Մազլունյան անունով, ձեռք էր բերել 20-րդ դարի սկզբներին: Այդ սեյակներում են իջեցնել Շառլ դը Գոլի և Ռոֆֆելերի մեծ հյուրեր: Այդ սեյակներում են դասադրվել հազարավոր հայեր, որոնք մագաղոսներ փրկվել են երիտադրներից ցեղասպանությունից: Այդ սեյակներում են, վերջապես, դասադրվել կարեւոր դասնական փաստաթուղթ, որոնք «վերակառուցում» են հայերի ցեղասպանության ամբողջ ընթացքը:

Ավելի քան մեկ դար Մերձավոր Արևելքի դասնությունը հանդիսավոր «երթով» անցել է «Օթել Բարոնի» միջով: Նրա ճակատագիրը Միրիանի ճակատագիրն է:

Արմենի համար ամենահրատապ հարցն այսօր սախակներ զսնելն է, որոնցով դեռ է ամրացնել դասնականները՝ դասադրելու համար ծեֆը նմաններից: Նաեւ վառելիքի հայթաթումը՝ ձմռանը դիմակայելու համար: Սա է «Բարոնի» ճակատագիրը, որն իր մեջ այն տարած գաղափարներն ունի, որ կարող է նրա համար լինել գոյության վերջին փուլը:

«Տիկին Ֆլավիա, ամեն ինչ վերջացած է», հաճախակի կրկնում է Արմենը, եւ միեւնոյն չէսամոռոլ լուրջությունը դարձյալ դասարն է օտարերկրացի:

Թարգմ. Ն. Ս.

Բացահայտվել է օդանավի սրահի ամենակեղևոս սեղը

Ամերիկացի մանրէակենսաբանները հետազոտությամբ բացահայտել են օդանավի սրահի ամենակեղևոս սեղերը: Հետազոտության ղեկավարողները սոցալակալված են հակառակ, դրանք զուգարանները չեն: Ձանազան մակերեսներից առնված փորձանմուշներում գիտնականները գտել են մոտ 3 հազար մանրէ, հաղորդում է CBS հեռուստաալիքը:

Այդ մանրէների մի մասն ախտահարում է ԵՄՅՈՒԼԻՆԵՐԸ, կան աղիքային ցուցիկ, կլեբսիլա (թոփախ, լորձաթաղանթների ախտահարում) և այլն: Այդ մանրէները հայտնաբերվել են մասնավորապես սրահի դռան, բացովի սեղանիկներ վրա:

Սակայն օդանավում ամենակեղևոս սեղը, ինչպես դարձվեց, բազկաթոռի հետնամասի ներքինում կարված գրդանն է: Այնտեղ սովորաբար դասարն են ոչ միայն հանդեսներ և անվանագույն հրահանգներ, այլև զանազան իրեր՝ մեքենաներից մինչև

չեւ օգտագործված թաւկիճակներ:

Վնասակար նյութերի մեծ մասը հայտնաբերվել է ոչ միայն սեղանի վրա և գրդանում, այլև ամբողջ բազկաթոռի վրա:

Այստիպով, ուղեւորը կարող է վարակվել գրիպով, սուր ԵՄՅՈՒԼԻՆԵՐԸ կան հիվանդությամբ, աղիքային վարակով: Դրանից զերծ մնալու համար գիտնականները խորհուրդ են տալիս օգտագործել ձեռքերն ախտահանող միջոցներ, սննդի բաւժան ժամանակ սրբել սեղանիկը և ձեռք չսալ բազկաթոռի հետեւի գրդանում թողնված իրերին:

ԱՄՆ-ում նեվեց Գոհաբանության օրը

ԱՄՆ-ի բնակիչները երեկ նեցեցին իրենց ամենախին սոներից մեկը՝ Գոհաբանության օրը: Դա հանգստյան օր է, որին հաջորդում է եւս մեկ հանգստյան օր՝ ուրբաթը, ուսի ավելի քան 40 մլն ամերիկացիներ ավտոմեքենաներով ճանապարհ են ընկնում իրենց հարազատներին ու մերձավորներին այցելելու:

Ավանդույթի համաձայն, հանդիսավոր ընսանեկան ձաւկերույթի են հավաքվում մի ֆանի սերունդների ներկայացուցիչներ: Սեղանի մոտ նրանք երախտի խոսքեր են ասում սարկա ընթացքում իրենց կյանքում սեղի ունեցած լալ բաների համար: Օրվա գլխավոր ձաւստեսակը եւ սոնի հիմնական խորհրդանիշը լցոնած հնդկահավն է լոռամրգի օւարակով: Ընդունված է այն մասնուցել դոմի մեծ կարկանդակի, եգիպտացորենի, սարնջի, Եգիպտական, ընկույզի և խաղողի հետ:

Մեքսիկոյի վար Տվ. Կորեայում

Հարավկորեական Փոստան ֆաղափում երեկ մեքսիկոյի երկու Եգիպտական կազմերի բախման հետեւանով վիրավորվել է 50 մարդ, հաղորդում է YTN TV հեռուստաալիքը:

Շարժակազմերից մեկը 200 ուղեւորներով մնացել էր թունելում. դասնաղ թեխնիկական անսարկույններն էին: Թունելից Եգիպտական

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը նեւում է, որ Գոհաբանության օրվա ավանդույթը սկիզբ է առել 1621-ին, երբ հնդկացիները Պլիմուտում (Մասաչուսեթսի նահանգ) անգլիացի նորսեյակներին մասնուցեցին կարտոֆիլ, լոլիկ և մի տարածակ թռչուն, որին եկվորներն անվանեցին «հնդկահավ»: Բերհաավաւից հետո բրիտանացիները որոշեցին բերի համար գոհույթուն հայտնել Տիրոջը և սեղան բացեցին, հրավիրելով նաեւ հնդկացիներին:

Երկար ժամանակ Գոհաբանության օրը Եգիպտական սոն էր: 1941-ին Կոնգրեսը որոշեց սոնը նեւ նոյեմբերի չորրորդ հիմնագաթի օրը:

Այդ օրը ամբողջ ԱՄՆ-ում անցկացվում են նաեւ զուգարեղ Եգիպտացիներ: Դրանցից գլխավորը Նյու Յորքի Եգիպտացի, որն այս տարի անցկացվում է 88-րդ անգամ:

Կազմի ուղեւորներն ուղեւորված երկրորդ դասակ Եգիպտական անհայտ դասնաղներով մեծ թափով բախվել է առաջինին, որի սասնյակ ուղեւորներ վիրավորվել են, ոմանք՝ լքորեն:

Փոստանը Հարավային Կորեայի երկրորդ ֆաղափն է. ունի 3,5 մլն բնակիչ:

Աուդիո գրքեր՝ հայ հեղինակներից

Ինձա եւ Անու Արեւակեան փոխերու անդրանիկ ելոյթը Նիւ Եորքի մէջ

Հակառակ ծանօթ իրենց անուններուն եւ հայրենի հեռուաստեպիլի կայարաններէն դիտուած անոնց ելոյթներուն, առաջին անգամ Նիւ Եորքի մէջ ելոյթ ունեցան Ինձա եւ Անու Արեւակեան փոխերու:

Հագուածով ու արտաքին շեւտով հայկական, երգով ու բաներով հայերէն, ստեղծուած մթնոլորտը համդիաստեպիլ կը ներժնէր հայկականութիւնը: Իրենց երեսունական տարիքին շուրջ անոնք արդէն ցոյց կու տան իրենց բնասուր տաղանդը ոչ միայն երաժշտութեան մէջ, այլեւ՝ բեմական իրենց երեսունով: Յասակ է, որ անոնք աւելի քան փորձի արդիւն են իրենց արհեստավարժ ելոյթներն ու յայտագիրը ընդհանրապէս: Պահելով ընդհանրապէս յարմար ձեւերով անոնք անկախօրէն, անոնք ցոյց կու տան հայու անդրանիկ ոգին իրենց խորապէս եւ յանդուրձան երեսունով: Վերջապէս սխալ զոյգ մը, որուն ելոյթը, վստահաբար, երկար ատեն մնալու է մեր յիշողութեան մէջ:

Համերգը կազմակերպուած էր Նիւ Եորքի Համազգային կրթական եւ մշակութային միութեան

կողմէ Նոյեմբեր 10-ին, Նիւ Եորքի «Ֆելիքը» ֆուլէջի հանդիսասարահին մէջ: Սկիզբը, զեղարուեստական յայտագրէն առաջ խոսք տուաւ վարչութեան անունով Հասանիկ Արեւակեան:

Դժբախտաբար վերջին քաջանի սովորութիւն դարձած է ամէն մշակութային ձեռնարկի հետ բեմ հանել քաջանի տարախումբերէն մէկը կամ երկուր: Հասանիկի յայտագրէն կան այս ընտրութեան համար. նախ՝ անուշաբուր քաջանիները բեմ բարձրանալու եւ հայտագրէն հետաքրքրելու զանոնք, նաեւ՝ աղաչելու այդ յայտագրի մասին ծնողներուն ներկայութիւնը սրահէն ներս: Ու այս սովորութիւնը սկսած է կիրարկուիլ քաջանի գրեթէ բոլոր կազմակերպութիւններուն կողմէ: Սակայն, միշտ չէ որ նման յայտագրի մէջ յարգ յարգ բերել ծոխութիւն մը, զանազանութիւն մը կամ նորութիւն մը: Երբեմն, անյարի, իրենց մշակութային ոճէն, մակարդակէն եւ հասկացողութիւններէն, վնաս կը սկսի հասցնել այդ երեսունը ընդհանուր յայտագրի արդիւնքին:

Արեւակեան փոխերու երգացանկը նորութիւն էր ընդհանրապէս Նիւ Եորքի առաւելաբար դասական եւ ժողովրդային երգերուն վարժ հանդիսաստեպիլներուն համար: Հաւանաբար, ժամանակի յոյսի յոյս հաւանքէ վարժուելու նման երգացանկի մը: Սակայն, սրահը զսնուող մեծ թիով նախկին հայաստանցիներու համար արդէն դիւրամբանիլ էր փոխերուն հրաձգուած երգարուեստը: Անոնք հեղինակ են նաեւ իրենց կարգ մը երգերուն:

«Մենք ենք մեր սարերը» արդէն իրենց կասարողութեամբ 2009 էն ի վեր գրած է ժողովրդային լայն ընդունելիութիւն:

Գնահատելի է յանդուրձան նախաձեռնութիւնը Նիւ Եորքի Համազգայինի վարչութեան անդամներուն, մասնաւոր անմասնաճանչ անոնց որոշումը անդամներուն մնալու ծրագրին մէջ, նոյնիսկ վերջերս Նիւ Եորք-Նիւ Եորքի քաջանի հարուածած «Սեմի» կոչուած մրիկին անբարեմտաստ յայտագրէն սակ, որ փառաբանելի փառք օր մասնաճանչ էր անդամակերպութեան:

ՅԱՐՈՒՅ ՎԱՐԳԻՎԱՆԵԱՆ

Նորագույն ժանրերը շատ արագ զարգանում են, եւ առաջ անլուծելի թվացող խնդիրներն այսօր շատ հեշտ ու ռաւկայալ լուծուածներ են ստանում:

Մեկ տարի առաջ մասնագիտութեամբ հոգեբան Մարիամ Դիլբանդյանը ստեղծեց Youandworld.am (դու եւ աշխարհը) սոցիալական կայքը եւ ինչպէս ինքն է ասում՝ հոգեբանութիւնը բերեց վիրտուալ աշխարհ:

Մարիամը ցանկանալով ժամանակագրութեամբ ամեն ինչուն, որոշեց ստեղծել հայ դասականների ստեղծագործությունների աուդիո գրքերը:

«Մի օր որոշեցի իմ ուժերով իրագործել նոյնպէս՝ ստեղծել հայ դասականների ստեղծագործությունների աուդիո գրքերը եւ առաջին ստեղծագործությունը հենց ինքն էլ կարդացի (ձայնագրեցի), որը Ալեքսանդր Կիւրակչաւի «Ջասակ» էր», - ասաց Մարիամը: «Այսօր շատ են օգտագործուած օտարալեզու բաներ եւ մեր բառապաշարից դուրս են մնացել գեղեցիկ հայերէնը: Աուդիո գրքերը լսելով կարող եմ հուսալ, որ գեղեցիկ հայերէնը վերածնունդ կապրի, քանի որ լսելով՝ մենք մեխանիկորէն վերաբարձու ենք այն»:

Ինչպէս Մարիամն ասաց «Ազգին», իր նոյնպէս է սփյուռփն եւս հասանելի դարձնել հայ դասականների ստեղծագործությունները, հայալեզու գրքեր: Մարիամի նոյնպէս է սփյուռփն համար արեւելահայերէն սովորելու հետ ճանապարհ հարթել, ինչպէս նաեւ կենդանացնել զրգանք եւ գեղեցիկ հայոց լեզուն: «Ըստ իս սփյուռփն աուդիո գրքերի յաւանջարկն ավելի մեծ կլինի, քանի որ այնքան ամենամեծ խնդիրը հայապահպանութիւնն է»:

Մարիամը գրքերի ընտրությունը կատարել է ըստ դորոշուած դարաշրջանի կարգապահով գրականութեան:

Մասնադարանի ամբողջ ձեռագիր հավաքածուն կրկնապատկւի 6-7 տարիների ընթացքում

Մասնադարանի ամբողջ ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտ-Մասնադարանի թվայնացման բաժինը համալրվել է նոր ժամանակագրականներով: Ընդ 18.000 ձեռագրերից 3000-ն արդէն թվայնացվել են: Վեց-յոթ տարուց Մասնադարանի ամբողջ ձեռագիր հավաքածուն արդէն թվայնացված կլինի: Ինչպէս «Արմենոյրեն»-ի հետ գրուցում ասաց Մասնադարանի բարձր տեխնոլոգիաների եւ հրատարակչական հարցերով մասնագէտ խորհրդակցական, ձեռագրերի թվայնացման աշխատանքները համակարգող Գուրգեն Գասպարյանը, Մասնադարանի ձեռագրերի թվայնացման աշխատանքները սկսվել են 2007 թվականից:

«Թվայնացման բաժինը դեռ ավելի է ընդլայնվելու, ձեռք են բերվելու նորանոր, ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Աշխարհում թվային տեխնոլոգիաները շատ արագ փոփոխվում են, եւ Մասնադարանը աշխատում է հետ չմնալ այդ նորություններից: Դրա հուրադրեց են միջոցներ, այդ ուղղությամբ Մասնադարանի մասնագետները աշխատում են, բանակցություններ է վարում բարերարների հետ, որոնց օգնությամբ մենք արդէն ունենք խոստումներ եւ կնքված յայտագրեր, որոնց շնորհիվ ձեռք են բերվելու ավելի արդի ու իզուր»:

ՎԱՐՈՒՅ ՎԱՐԳԻՎԱՆԵԱՆ Արեւակեան

«Ծիածան» կամ թատերական փոփոխիկ լույս Աթենքում

2006-ին հունահայ մի խումբ երիտասարդներ հիմնեցին «Ծիածան» երիտասարդական թատրոնը. նոյնպէս ոչ միայն հույն հասարակությանը հունարենով հայկական մշակութային ներկայացնելու եւ, այլեւ հայ երիտասարդներին համախմբելու: Սակայն, եթէ առաջինի դարազայում հաջողություններ գրանցվեցին, երիտասարդներին համախմբելու հարցը, դարձվեց, ավելի բարդ էր:

«Շատ դժվար է հայ անդամներ գտնելը, որովհետեւ չենք ենք թատրոնով հետաքրքրված: Հետաքրքրվում են հայերէնի, հայ մշակութային հանդէպ տարբերակի նկատմամբ», ասում է խմբի անդամներից Լուրանը:

Հունահայ համայնքի տարածաշրջանում զարգացող բացառաբար է ազդում երիտասարդների հոգեբանութեան ու առօրյայի վրա: «Թատերախմբի նոյնպէս ինքնուրուի հունահայ գաղութի երիտասարդությանը միացնելու էր, բայց հայ գաղութում երիտասարդներից բացառաբար չեն ծանաչում միմյանց: Երբեմն կազմակերպվում են ծաւկերայիններ, որին մասնակցում են նաեւ երիտասարդները, ծանոթանում են միմյանց հետ, սակայն ընդհանուր առմամբ գաղութի ներսում երիտասարդների միջեւ բնական շփում չկա, հայաստանցիների հետ բնական զրոյթ չկա եւ դա շատ վատ է: Տարբերակումների մեջ ենք, դա է դասձանդը», ասում է Լուրանը:

«Ծիածան»-ի կազմն անընդհատ փոփոխվում է. այսօր խմբի անդամները շուրջ 15-ն են. նրանց թվում նաեւ հույներ: «Խմբում կան նաեւ հույներ, մենք նրանց յայտագրում ենք, թէ ո՞րն է մեր գործունեության նպատակը, մեր մշակութային ներկայացումը, որպէսզի նրանք ոչ թէ դարձանք մեր անդամներ լինեն, այլ «Ծիածանի» լիիրավ մաս: Մենք հավասար ենք, որ եթէ գործը կատարուի եւ սիրով, նվիրումով եւ հոգի դնում, ապա անդամներ հասնում են ցանկալի արդիւնքի: Հենց դա է դասձանդը, որ խմբում ընդգրկված հույներն էլ սիրով են աշխատում, սիրում ու զննահատում հայկական մշակութային», դասում է Արմանը:

Հակոբ Պարոնյանի «Մեծաղափար մուրաբաններ», հայկական հեփաթների շարք, Վիլյամ Սարյանի «Իմ սիրը լեռներում է»- արամ «Ծիածանի» ներկայացրած բեմադրություններից մի փայլունն է:

Թեպէտ բեմադրությունները հունարենով են, սակայն հանդիսատեսի թվում են նաեւ բազմաթիվ հայեր: Սկզբնական քաջանու երիտասարդները մեկ ներկայացում էին դասաւսուցում ամբողջ տարի համար. վերջին քաջանու հանդիսատեսին ուրախացնում են մի փայլուն ներկայացումներով: «Մեզ համար մեծագույն հաջողություն է, որ ժողովուրդ է հավաքվում, մարդիկ ցանկանում են մեր ներկայացումները տեսնել: Հավասարեք, դա արդէն մեծ ձեռքբերում է: Հոյս չունենք, որ դա ինչից կլցվի, որովհետեւ դժվարություններ կան. հայկական գաղութը դժվարությամբ է ընդունում այն փաստը, որ մենք ներկայացումներ ոչ թէ հայերէնով ենք կատարում, այլ հունարենով, սակայն մեր գլխավոր նպատակն է հույն հասարակությանը ծանաչել սալ հայկական մշակութային ու արվեստը», ասում է Լուրանը՝ հավելելով, որ «Ծիածան»-ի առջեւ ծանոցած գլխավոր հարցը խմբի յաւանջանութիւնն է:

«Նյութական դժվարությունների դասձանդով Ծիածանն այլ փառքներում հյուրախաղերով չի ներկայանում: Աթենքում բեմադրություններ կազմակերպելու հարցում մենք համագործակցում ենք տարբեր միությունների եւ ՀԲԸՄ-ի հետ: Նրանք օգնում են հագուստի, տնտեսի վաճառքի հարցում, փորձերի, ներկայացումների համար դահլիճ են տրամադրում», ասում է Արմանը՝ հավելելով, որ ցանկանում են լի-

նել անկախ եւ համագործակցել բոլորի հետ:

Ազգութեամբ հույն Սոփիոս Գաւորյան «Ծիածան»-ի անդամ է 2008-ից: Ասում է՝ սիրում է հայերէն, հայկական մշակութային ու հասկանալու լեզուն: Սոփիոսը նմանութիւններ է գտնում հունարենի եւ հայերէն միջեւ եւ հավելում, որ երջանիկ է հայկական թատրոնում դերեր խաղալով: Սոփիոսի առաջին դերը լուրջ էր ու դասաւսուցանաւ: «Շիւրակազմի «Պատի համար» դերում դարձաւ Էլիզաբարայանի դերը կերպարային էլ հետք էլ: Պէտք է ուշադրություն դարձնել նաեւ դիմախաղին ու էլիզաբարայանի կերպարի ներքինները հենց դիմախաղի միջոցով փոխանցելի հանդիսատեսին: Պարոն Էլիզաբարայանի նմաններն այսօր բազմաթիվ են, ինչպէս Հայաստանում, այնպէս էլ Հունաստանում, հետեւաբար դերեր արդիական է նաեւ մեր օրերում», ասում է Սոփիոսը՝ հավելելով, որ այժմ մտածում է սեփական բեմադրության շուրջ: Ցանկանում է դերեր ներկայացնել Չժուլուհայում հայերի շարքերի եւ արագազոյք մասին: «Նյութը ծավալում է, սակայն ես վստահ եմ, որ կկարողանամ ամբողջական կերպով այն ներկայացնել հանրությանը», ասում է նա՝ հավելելով, որ հասունացել է դառնալ, ծանաչում է հայերէն եւ ամենայն լրջությամբ ուսումնասիրում է հայկական մշակութային:

ՎԱՐՈՒՅ ՎԱՐԳԻՎԱՆԵԱՆ Արեւակեան

